T.C.
UYUŞMAZLIK MAHKEMESİ

ESAS NO : 2022/73
KARAR NO : 2022/142
KARAR TR : 21/03/2022

ÖZET: 2247 sayılı Kanun'un 10-13. maddelerinde öngörülen koşulları taşımayan BAŞVURUNUN, aynı Kanun'un 27. maddesi uyarınca REDDİ gerektiği hk.

K A R A R

Davacı : H..A
Vekilleri : Av. Y.CN,Av. M.K
Davalı : Gümrük Ve Ticaret Bakanlığı/Ticaret Bakanlığı
Vekili : Av. İ.A

I. DAVA KONUSU OLAY

1. Davacı vekili, müvekkilinin kendi yönetimindeki .. .. (G..Y adına kayıtlı) plakalı aracın, 07/09/2016 tarihinde TR-...-MIL yabancı plakalı çekici ve bu çekiciye bağlı TR-...-MIL plakalı A..S..M yönetimindeki römorklu tırla Çerkezköy ilçesi ... Mahallesi'nde Işıklı Kavşak Mevkiinde çarpışması sonucu trafik kazası meydana geldiğini, maddi hasarlı trafik kazası nedeniyle 2.000 TL hastane masrafı, 1.000 TL efor kaybı olmak üzere toplam 3.000 TL maddi ve 30.000 TL manevi zarar oluştuğunu; kazaya karışan yabancı plakalı aracın yeşilkart sigortası bulunmadığından zararın karşılanmasının mümkün olmadığını, yeşilkart sigorta poliçesi bulunmayan aracın Türkiye'ye girmesine izin veren idarenin hizmet kusurunun bulunduğunu ileri sürerek, toplam zararın davalı idare tarafından kaza tarihinden itibaren işleyecek yasal faiziyle birlikte ödenmesine karar verilmesi istemiyle idari yargı yerinde dava açmıştır.

II. UYUŞMAZLIĞA İLİŞKİN BAŞVURU SÜRECİ

A. İdari Yargıda

2. İstanbul 7. İdare Mahkemesi 08/05/2018 tarihli ve E.2018/819, K.2018/869 sayılı kararı ile, 2577 sayılı Kanun'un 15. maddesinin l/a bendi uyarınca davanın yetki yönünden reddine, dava dosyasınınTekirdağ İdare Mahkemesine gönderilmesine karar vermiştir.

3. Dosya Tekirdağ İdare Mahkemesi'ninE:2018/793 sayısına kaydedilmiştir.

4. Davalı vekili, süresi içerisinde verdiği ek süre talep dilekçesinde vesüresinde verdiği birinci cevap dilekçesinde, görev itirazında bulunmamış ve bilahare dosya tekemmül etmiştir.

5. Tekirdağ İdare Mahkemesi 25/01/2019 tarihli ve E,2018/793, K.2019/91 sayılı karar ile, 2577 sayılı Kanun'un 15. maddesinin l/a bendi uyarınca davanın yetki yönünden reddine, dava dosyasınınEdirne İdare Mahkemesine gönderilmesine karar vermiştir.

6. Edirne İdare Mahkemesi 22/02/2019 tarihli ve E.2019/261, K.2019/221 sayı ile,2577 sayılı Kanun'un 15. maddesinin l/a bendi uyarınca davanın yetki yönünden reddine,davanın görüm ve çözümünde Tekirdağ İdare Mahkemesinin yetkili olduğuna, dosyanın anılan mahkeme tarafından gönderilmesi nedeniyle, ortaya çıkan yetki uyuşmazlığının giderilmesi içindosyanın 2577 sayılı Kanun'un 43/1-b maddesi uyarınca İstanbul Bölge İdare Mahkemesi Dokuzuncu İdare Dava Dairesine gönderilmesine karar vermiştir.

7. İstanbul Bölge İdare Mahkemesi Dokuzuncu İdare Dava Dairesi 05/04/2019 tarihli ve E.2019/270, K.2019/245 sayılı kararı ile davanın görüm ve çözümünde Edirne İdare Mahkemesi'nin yetkili olduğuna, dava dosyasının Edirne İdare Mahkemesi gönderilmesine karar vermiştir.

8. Dosya Edirne İdare Mahkemesinin E.2019/490 sayılı esasına kaydedilmiş, ilk inceleme tutanağında, dosyanın Tekirdağ İdare Mahkemesindetekemmül ettiğinden, esastan tevdi sırasına konulması gerektiği tespiti yapılmıştır.

9. Edirne İdare Mahkemesi 26/12/2019 tarihli ve E.2019/490, K.2019/1605 sayı ile, *"Yabancı plakalı aracın mali sorumluluk sigortası yapılmadan ülkeye girişine izin verilmemesi 2918 sayılı Yasanın 91/6 maddesinin amir hükmüdür. Buna rağmen ülkeye girişine izin verilen aracın neden olduğu kaza sebebiyle oluşan*

zararın tazminine ilişkin sorumluluk davasının görüm ve çözümünde 2918 sayılı Yasanın 19.1.2011 tarihinde yürürlüğe giren 110. maddesi ile Anayasa Mahkemesi'nin işaret edilen kararı gözetildiğinde, adli yargının görevli olduğu; meydana gelen zararın tazmini istemiyle açılan davanın da adli yargı yerinde çözümlenmesi gerektiği sonuç ve kanaatine varılmıştır.

Nitekim Uyuşmazlık Mahkemesi'nin 25.02.2019 tarih ve E; 2019/ 74, K; 2019/ 160 sayılı kararı da bu yöndedir." gerekçesiyle, davanın 2577 sayılı İdari Yargılama Usulü Kanunu'nun 15/1-a maddesi hükmü uyarınca görev yönünden reddine karar vermiş, bu karara karşı istinaf yoluna başvurulmuştur.

10. İstanbul Bölge İdare Mahkemesi Dokuzuncu İdare Dava Dairesi 16/06/2020 tarihli ve E.2020/466, K.2020/504 sayı ile, "*uyuşmazlık, zarara neden olduğu iddia edilen aracın Gümrük Sınır Kapısından ülkeye girişi sırasında geçerli bir trafik sigortasının veya buna eşdeğer bir teminatın bulunup- bulunmadığına ilişkin denetim görevinin ifasından kaynaklandığı, olayın bir yol kusurundan kaynaklı tazminat davası mahiyetinde olmadığı, böylelikle uyuşmazlığın görüm ve çözümünde idare mahkemesinin görevli olduğu sonucuna varılmakla, konunun 2918 sayılı kanundan kaynaklanan bir sorumluluk kapsamındaki tazminat davası olduğu gerekçesiyle verilen görevsizlik kararında hukuka uyarlık görülmemiştir.*" gerekçesiyle, davacının istinaf başvurusunun kabulüne, İdare Mahkemesi Hakimliği'ncekararının kaldırılmasına, yukarıda belirtilen hususlar dikkate alınıp yeniden yargılama yapılması amacıyla dosyanın mahkemesine gönderilmesinekesin olarak karar vermiştir.

11. Dosya 30/06/2020 tarihindeEdirne İdare MahkemesininE.2020/770 sayılı esasına kaydedilmiş; davalı Ticaret Bakanlığı vekili, 12/10/2021 tarihli dilekçe ile, uyuşmazlığın çözümünde adli yargının görevli olduğunu ileri sürerek görev itirazında bulunmuştur.

12. **Edirne İdare Mahkemesi 14/10/2021 tarihli ve E.2020/770 sayılı *"Görevlilik Kararı"* ile,** uyuşmazlığınzarara neden olduğu iddia edilen aracın Gümrük Sınır Kapısından ülkeye girişi sırasında geçerli bir trafik sigortasının veya buna eşdeğer bir teminatın bulunup bulunmadığına ilişkin denetim görevinin ifasından kaynaklandığı, olayın bir yol kusurundan kaynaklı tazminat davası mahiyetinde olmadığı, böylelikle uyuşmazlığın görüm ve çözümünde idare mahkemesinin görevli olduğu gerekçesiyle, davalı idarenin görev itirazının reddine karar vermiştir.

13. Davalı vekili; 01/11/2021 tarihli bir dilekçe ile, olumlu görev uyuşmazlığı çıkarılması amacıyla, Yargıtay Cumhuriyet Başsavcılığına gönderilmek üzere Edirne İdare Mahkemesine talepte bulunmuş, bunun üzerine dilekçe, dava dosyasının bir örneği ile birlikte Yargıtay Cumhuriyet Başsavcılığına gönderilmiştir.

14. Dosya örneğinin incelemeye elverişli olmaması nedeniyle, dosya aslı Mahkemesinden temin edilmiştir.

B. Olumlu Görev Uyuşmazlığı Çıkarılmasına İlişkin Yargıtay Cumhuriyet Başsavcılığı Talebi

15. Uyuşmazlığınçözümünde adli yargının görevli olduğundan bahisle, 2247 sayılı Kanun'un 10. ve 13. maddeleri gereğince, olumlu görev uyuşmazlığı çıkarılmasına, dosyanın Uyuşmazlık Mahkemesi Başkanlığına gönderilmesine karar verilmiştir. Kararın ilgili kısmı şöyledir:

> "*Yabancı plakalı aracın mali sorumluluk sigortası yapılmadan ülkeye girişine izin verilmemesi 2918 sayılı Kanun'un 91/6. maddesinin amir hükmü olmasına rağmen ülkeye girişine izin verilen aracın neden olduğu kaza sebebiyle oluşan zararın tazminine ilişkin sorumluluk davasının çözümünde 2918 sayılı Kanun'un 110. maddesi gözetildiğinde, adli yargının görevli olduğu, meydana gelen zararın tazmini istemiyle açılan davanın da adli yargı yerinde çözümlenmesi gerektiği sonucuna ulaşılmıştır.*
>
> *Uyuşmazlık Mahkemesinin 25.02.2019 tarihli ve E.-K.2019/74-160 sayılı kararında da benzer hususlar vurgulanmıştır.*"

III. İLGİLİ HUKUK

16. 2247 sayılı Uyuşmazlık Mahkemesinin Kuruluş ve İşleyişi Hakkında Kanun'un*"Olumlu görev uyuşmazlığı çıkarma"* başlıklı 10. maddesi şöyledir:

> *"Görev uyuşmazlığı çıkarma; adli ve idaribir yargı merciinde açılmış olan davada ileri sürülen görev itirazının reddi üzerine ilgili Başsavcı veya Başkanunsözcüsü tarafından görev konusunun incelenmesinin Uyuşmazlık Mahkemesinden istenmesidir.*
>
> *Yetkili Başsavcı veya Başkanunsözcüsünün Uyuşmazlık Mahkemesinden istekte bulunabilmesi için, görev itirazının, hukuk mahkemelerinde en geç birinci oturumda, (...)idari yargı yerlerinde de dilekçe ve savunma evresi tamamlanmadan yapılmış olması ve yargı yerlerinin de kendilerinin görevli olduklarına karar vermiş bulunmaları şarttır.*
>
> *Görev itirazının yargı merciince yerinde görülerek görevsizlik kararı verilmesi halinde, görev konusunun Uyuşmazlık Mahkemesince incelenebilmesi, temyizen bu kararın bozulmuş ve yargı merciince de bozmaya uyularak görevli olduğuna karar verilmiş bulunmasına bağlıdır.*
>
> *Uyuşmazlık çıkarma isteminde bulunmaya yetkili makam; reddedilen görevsizlik itirazı adli yargı yararına ileri sürülmüş ise Cumhuriyet Başsavcısı, idari yargı yararına ileri sürülmüş ise Danıştay (...) Başkanunsözcüsüdür."*

17. Kanun'un *"Yargı merciince yapılacak işlemler"* başlıklı 12. maddesi şöyledir:

"Görev itirazında bulunan kişi veya makam, itirazın reddine ilişkin kararın verildiği tarihten, şayet bu kararın tebliği gerekiyorsa tebliğ tarihinden, itiraz yolu açık bulunan ceza davalarında ise ret kararının kesinleştiği tarihten başlayarak onbeş gün içinde, uyuşmazlık çıkarılmasını istemeye yetkili makama sunulmak üzere iki nüsha dilekçeyi itirazı reddeden yargı merciine verir.

Bu yargı mercii, dilekçenin bir nüshasını ve varsa eklerini yedi gün içinde cevabını bildirmesi için diğer tarafa tebliğ eder. Tebligat yapılan taraf, süresi içinde bu yargı merciine cevabını bildirmezse, cevap vermekten vazgeçmiş sayılır.

(Değişik üçüncü fıkra: 23/7/2008 – 5791/4 md.) Yargı mercii, itiraz dilekçesi üzerine verdiği itirazı ret kararını kaldırarak görevsizlik kararı vermediği takdirde; yetkili makama sunulmak üzere kendisine verilen dilekçeyi, alınan cevabı ve görevsizlik itirazının reddine ilişkin kararını, dava dosyası muhtevasının onaylı örnekleriyle birlikte uyuşmazlık çıkarma isteminde bulunmaya yetkili makama gönderir.

Bir davada uyuşmazlık çıkarılması için yalnız bir kez başvurulabilir."

18. Kanun'un *"Uyuşmazlık Çıkarma İsteminde Bulunmaya Yetkili Makamca Yapılacak İşlemler"* başlıklı 13. maddesi şöyledir:

"(Değişik birinci cümle: 23/7/2008 – 5791/5 md.) Uyuşmazlık çıkarma konusundaki dilekçe ile ekleri kendisine ulaşan yetkili makam, gerekirse dilekçedeki veya eklerindeki eksiklikleri tamamlattıktan sonra, uyuşmazlık çıkarmaya yer olmadığı sonucuna varırsa veya yapılan başvuruda 12 nci maddenin birinci fıkrasında öngörülen sürenin geçirilmiş olduğunu tespit ederse, istemin reddine karar verir. Bu karar, ilgili kişilere veya makama ve ilgili yargı merciine, hemen tebliğ olunur. Bu karara karşı hiç bir yargı merciine başvurulamaz.

Uyuşmazlık çıkarılmasını gerekli gördüğü durumlarda yetkili makam, dilekçe ve eklerinin kendisine ulaştığı tarihten, şayet eksiklikleri tamamlatmak yoluna gitmiş ve bu erekle gönderdiği yazıları on gün geçmeden postaya vermiş ise eksikliklerin tamamlandığı tarihten başlayarak en geç on gün içinde düzenleyeceği gerekçeli düşünce yazısını, kendisine gönderilen dilekçe ve ekleri ile birlikte Uyuşmazlık Mahkemesine yollar ve ayrıca Uyuşmazlık Mahkemesine başvurduğunu ilgili yargı merciine hemen bildirir. (Ek cümle: 23/7/2008 – 5791/5 md.) Bu takdirde ilgili yargı mercii, 18 inci maddede öngörüldüğü şekilde davanın görülmesini geri bırakır.

Uyuşmazlık Mahkemesi Başkanı, düşünce yazısıyla eklerini, görevsizlik itirazını reddeden yargı merciine göre ilgili bulunan Başsavcı veya Başkanunsözcüsüne tebliğ edebilir. Tebliği alan makam karşılık vermek isterse, yedi gün içinde yazılı karşılığını vermekle görevlidir."

19. Kanun'un *"İncelemede izlenecek sıra"* başlıklı 27. maddesi şöyledir:

"Uyuşmazlık Mahkemesi, uyuşmazlık çıkarmaya veya görev uyuşmazlıklarına ilişkin istemleri önce şekil ve süre açısından inceler; yöntemine uymayan veya süresi içinde ileri sürülmemiş istemleri reddeder."

20. Öte yandan 2577 sayılı İdari Yargılama Usulü Kanunu'nun *"Tebligat ve cevap verme"* başlıklı 16. maddesi şöyledir:

"1. Dava dilekçelerinin ve eklerinin birer örneği davalıya, davalının vereceği savunma davacıya tebliğ olunur.

2. Davacının ikinci dilekçesi davalıya, davalının vereceği ikinci savunma da davacıya tebliğ edilir. Buna karşı davacı cevap veremez. Ancak, davalının ikinci savunmasında, davacının cevaplandırmasını gerektiren hususlar bulunduğu, davanın görülmesi sırasında anlaşılırsa, davacıya cevap vermesi için bir süre verilir.

3. Taraflar, yapılacak tebliğlere karşı, tebliğ tarihinden itibaren otuz gün içinde cevap verebilirler. Bu süre, ancak haklı sebeplerin bulunması halinde, taraflardan birinin isteği üzerine görevli mahkeme kararı ile otuz günü geçmemek ve bir defaya mahsus olmak üzere uzatılabilir. Sürenin geçmesinden sonra yapılan uzatma talepleri kabul edilmez.

4. Taraflar, sürenin geçmesinden sonra verecekleri savunmalara veya ikinci dilekçelere dayanarak hak iddia edemezler. (Ek cümle: 11/4/2013-6459/4 md.) Ancak, tam yargı davalarında dava dilekçesinde belirtilen miktar, süre veya diğer usul kuralları gözetilmeksizin nihai karar verilinceye kadar, harcı ödenmek suretiyle bir defaya mahsus olmak üzere artırılabilir ve miktarın artırılmasına ilişkin dilekçe otuz gün içinde cevap verilmek üzere karşı tarafa tebliğ edilir.

5. (Değişik: 10/6/1994-4001/8 md.) Davalara ilişkin işlem dosyalarının aslı veya onaylı örneği idarenin savunması ile birlikte, Danıştay veya ilgili mahkeme başkanlığına gönderilir.

6. (Ek: 2/7/2012-6352/54 md.) Danıştayda ilk derece mahkemesi sıfatıyla görülen davalarda savcının esas hakkındaki yazılı düşüncesi taraflara tebliğ edilir. Taraflar, tebliğden itibaren on gün içinde görüşlerini yazılı olarak bildirebilirler."

IV. İNCELEME VE GEREKÇE

21. Uyuşmazlık Mahkemesinin, Muammer TOPAL'ın başkanlığında, Üyeler Birol SONER, Nilgün TAŞ, Doğan AĞIRMAN, Aydemir TUNÇ, Nurdane TOPUZ ve Ahmet ARSLAN'ın katılımlarıyla yapılan 21/03/2022 tarihli

toplantısında; Raportör-Hakim Taşkın ÇELİK'in, başvurunun reddi gerektiği yolundaki raporu ile dosyadaki belgeler okunduktan; ilgili Başsavcılarca görevlendirilen Yargıtay Cumhuriyet Savcısı Halil İbrahim ÇİFTÇİ ile Danıştay Savcısı Yakup BAL'ın başvurunun reddi yolundaki sözlü açıklamaları da dinlendikten sonra gereği görüşülüp düşünüldü:

22. 2247 sayılı Kanun'un 10. maddesine göre, yetkili Başsavcının olumlu görev uyuşmazlığı çıkarmak amacıyla Uyuşmazlık Mahkemesinden istekte bulunabilmesi için, görev itirazının, hukuk mahkemelerinde en geç birinci oturumda,idari yargı yerlerinde de dilekçe ve savunma evresi tamamlanmadan yapılmış olması ve yargı yerlerinin de kendilerinin görevli olduklarına karar vermiş bulunmaları şarttır.

23. Olay kısmında ayrıntılı olarak anlatıldığı üzere, Tekirdağ İdare Mahkemesinde, dava dosyasının dilekçe ve savunma evresi tamamlanarak dosyanın tekemmül ettirildiği,bu aşamada davalı idarece verilen savunma dilekçesinde görev itirazında bulunulmadığı; daha sonra dosyanın gönderildiği Edirne İdare Mahkemesinde, davalı idare vekilince 2577 sayılı Kanun uyarınca savunma dilekçesi olarak kabul edilmeyecek bir dilekçe ile davada adli yargının görevli olduğu ileri sürülerek görev itirazında bulunulduğu anlaşılmıştır.

24. Bu durumda; davalı idare vekili tarafından, İdare Mahkemesindeki davada, savunma evresi tamamlandıktan sonra yapılan görev itirazının süresinde olduğunun kabulü mümkün değildir.

25. Açıklanan nedenlerle, 2247 sayılı Kanun'un 10-13. maddelerine aykırı olan istemin ve bu istem nedeniyle Yargıtay Cumhuriyet Başsavcılığınca yapılan başvurunun, aynı Kanun'un 27. maddesi uyarınca reddi gerekmiştir.

V. HÜKÜM

Açıklanan gerekçelerle;

2247 sayılı Uyuşmazlık Mahkemesinin Kuruluş ve İşleyişi Hakkında Kanun'un 10-13. maddelerine aykırı olan istemin ve bu istem nedeniyle Yargıtay Cumhuriyet Başsavcılığınca yapılan BAŞVURUNUN, aynı Kanun'un 27. maddesi uyarınca REDDİNE,

21/03/2022 tarihinde, OY BİRLİĞİ İLE KESİN OLARAK karar verildi.

Başkan	Üye	Üye	Üye
Muammer	Birol	Nilgün	Doğan
TOPAL	SONER	TAŞ	AĞIRMAN

Üye	Üye	Üye
Aydemir	Nurdane	Ahmet
TUNÇ	TOPUZ	ARSLAN